

Internacional

ESTIU CALENT A CÒRSEGA

& Qui vol ser francès a l'illa?

Els atemptats de l'FLNC, la repressió policial i l'èxit de la trobada anual dels nacionalistes han marcat l'estiu polític cors, mentre milers de turistes assaltaven l'illa, aliens a tot.

Joan Vila i Triadú

Per als quasi un milió de turistes que visiten Còrsega cada estiu, aquesta illa mediterrània no és més que un lloc ideal per a passar-hi unes vacances, un indret on costa i muntanya es fonen en un paisatge extraordinari.

Charles Pasqua visitant Còrsega al juny d'enguany.

Tan sols alguns visitants saben que Còrsega viu des de fa dècades un debat permanent entre el sentiment nacionalista de bona part de la població i una «francesització» creixent impulsada des de París. Potser ni aquests que coneixen la seva condició de nació sense estat poden comprendre que la política de l'illa hagi entrat en un cul-de-sac semblant al que viu el País Basc: un estatut d'autonomia que, cinc anys després d'entrar en vigor, no satisfà ni els que l'impulsaren; un moviment independentista cada vegada més ampli i radicalitzat; una espiral de violència-repressió-violència que no sembla tenir final.

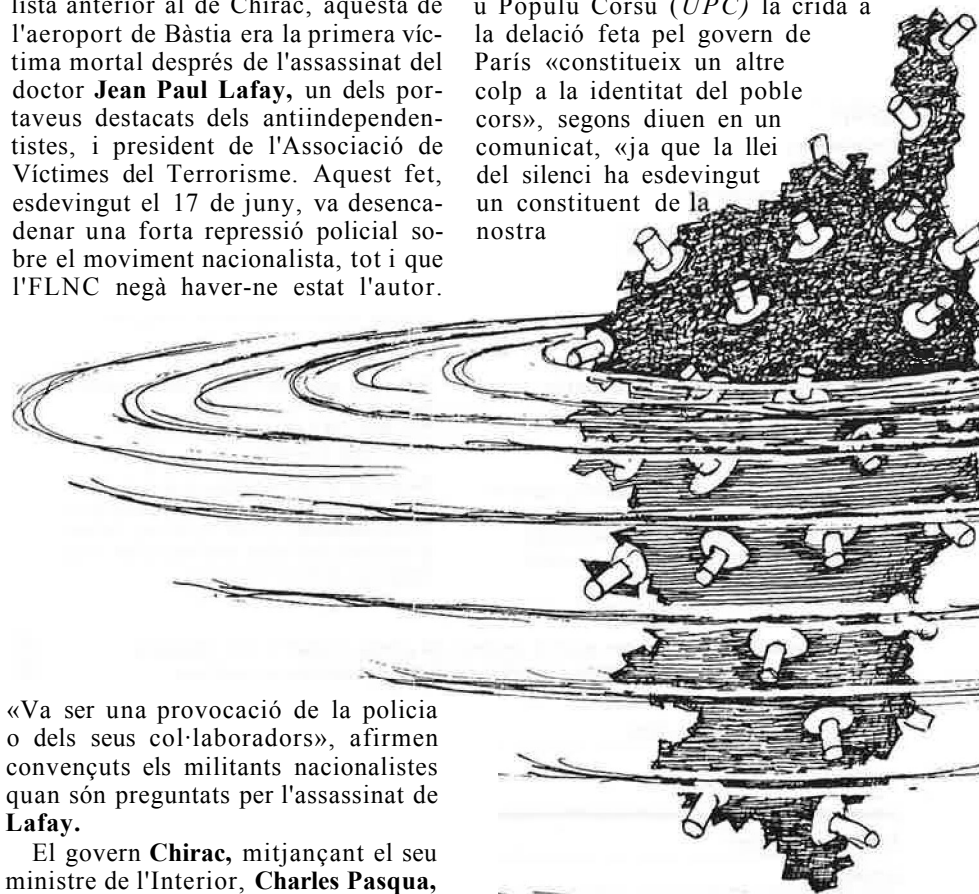
L'estiu d'enguany, lluny de ser una època de pausa política, ha conegut molts fets significatius de la situació en què es troba l'illa. En primer lloc,

no han cessat els atemptats del Front d'Alliberament Nacional Cors (FLNC), el grup armat clandestí erigit en centre de la vida política corsa. El més important de tots s'esdevingué el 4 d'agost, quan un cotxe de policia era metrallat des d'un altre vehicle que l'avançava, amb el balanç d'un gendarme mort i tres de ferits, prop de l'aeroport de Bastia, al nord de l'illa. Aquest atemptat confirmava l'actual estratègia de l'FLNC, dirigida sobretot a les forces de seguretat, com també contra persones destacades per la seva col·laboració amb l'administració francesa, considerada «colonial», per exemple, mestres o funcionaris diversos.

D'altra banda, tot i que els atemptats no han cessat des que l'FLNC trenca la treva concedida al govern socialista anterior al de Chirac, aquesta de l'aeroport de Bàstia era la primera víctima mortal després de l'assassinat del doctor **Jean Paul Lafay**, un dels portaveus destacats dels antiindependentistes, i president de l'Associació de Víctimes del Terrorisme. Aquest fet, esdevingut el 17 de juny, va desencadenar una forta repressió policial sobre el moviment nacionalista, tot i que l'FLNC negà haver-ne estat l'autor.

l'estratègia d'oferir fortes recompenses a qui doni qualsevol pista sobre activistes del Front. S'han publicat fins i tot pasquins amb les fotos d'alguns d'ells i s'han penjat en llocs concorreguts. Però aquest mètode resulta ineficaç en una societat que només té 250.000 habitants i que, des de sempre, s'ha caracteritzat per la solidaritat entre els seus membres de cara a l'exterior i pel principi de la no-delació. Un diputat de la majoria governamental, l'RPR **Pierre Pasquim**, declarava el 7 d'agost, després de fer-se públiques noves recompenses per les pistes dels terroristes: «No es denuncia a Còrsega. Això és un fet atàvic. Tothom es coneix a l'illa, i Com volen que algú denunciï el seu veí?»

Per als autonomistes de l'Unione di u Populu Corsu (UPC) la crida a la delació feta pel govern de París «constitueix un altre colp a la identitat del poble cors», segons diuen en un comunicat, «ja que la llei del silenci ha esdevingut un constituent de la nostra

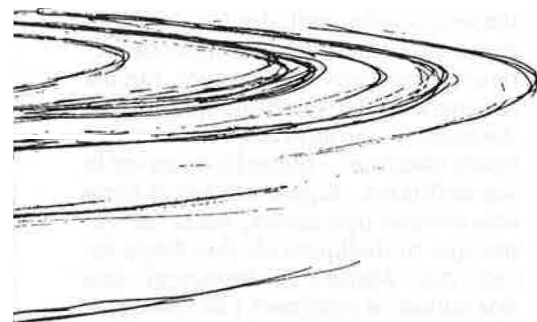

«Va ser una provocació de la policia o dels seus col·laboradors», afirmen convençuts els militants nacionalistes quan són preguntats per l'assassinat de **Lafay**.

El govern **Chirac**, mitjançant el seu ministre de l'Interior, **Charles Pasqua**, d'origen cors, segueix des de llavors

Dalt, bomba en l'aeroport d'Ajaccio. Baix, caricatura de Còrsega, a la premsa francesa.

cultura». Però, si la llei del silenci forma part de la cultura corsa, podria dir-se el mateix de l'ús de les armes o del que ells anomenen «plasticatges», és a dir, atemptats amb artefactes casolans. Per entendre-ho: a Còrsega, només una tercera part dels atemptats tenen intencionalitat política. La resta són

mètodes usuals per dirimir qüestions d'honor personal o per arreglar comptes entre clans rivals.

Entre la població corsa encara avui tenen vàlides rígides normes socials l'origen de les quals es perd enllà dels segles: submissió total de la dona, estructura familiar forta al voltant del pare, solidaritat dins del clan i respecte pel «patrone», veneració dels herois populars, antigament els bandits, avui dia els activistes i els «patriotes»...

Els nacionalistes ataquen durament el sistema de clans que encara funciona a l'illa i que té per conseqüència immediata l'existència de partits sense caire ideològic, estructurats a l'entorn d'un líder —un cap de clan—. A l'Assemblea Regional hi ha representades més de dotze formacions polítiques, la majoria, amb influència només sobre una zona concreta de l'illa: un símptoma clar de clientelisme.

Els caps dels dos clans més impor-

tants de Còrsega ocupen els càrrecs polítics més destacats: **Jean-Paul de Rocca-Serra** (RPR, dreta) és el president regional. El seu clan domina la part sud de l'illa. **François Giaccobi** (MRG, esquerra) és president del Consell General d'Haute-Corse. El seu clan té influència a tot el nord. Còrsega encara avui és dividida en dos departaments «provincials», la Corse du Sud i l'Haute Corse, amb capitals a Ajaccio (Ajaccio) i Bastia, respectivament.

Els clans, fortament assentats en la tradició corsa, aposten pel manteniment de l'estatus actual; per tant, no volen saber res de la independència de l'illa. Ja van acceptar com un mal menor la minsa autonomia actual, però la pertinença a l'Estat francès els aporta més beneficis que inconvenients. Els nacionalistes creuen que, sense desmuntar el sistema clanístic, sense una democratització total de la societat, no es podrà avançar en la conscienciació

popular: molta gent amb idees nacionalistes vota ara altres partits per por a les represàlies dins del clan.

Els dos corrents bàsics del nacionalisme cors, UPC i Unità Naziunalista, han aprofitat l'estiu per reorganitzar-se i enfortir les seves organitzacions. Tot i que segueixen estratègies i posicions diferents, els dos grups mantenen un pacte tàcit de no-agressió i es do-

cap de setmana d'agost, les Jornades Internacionals que fa anys que se celebren. Unità Naziunalista és una coalició de diferents organitzacions, entre les quals destaca la Cuncolta Naziunalista, partit polític hereu del Moviment Cors per l'Autodeterminació (MCA), dissolt el gener pel govern francès per ser «presumptament» la branca política de l'FLNC. Hi ha també diferents

daritat i CIEMEN) i **Ricard Martínez** (Joves Independentistes). Curiosament, no hi havia delegacions bretona ni occitana. De fet, els corsos de la Unità prefereixen enmirallar-se en el cas basc, per la similitud amb l'existència d'ETA i Herri Batasuna.

Un punt clau dels debats que es van celebrar dins les Jornades va ser el de l'economia corsa. Els nacionalistes veuen l'arribada del 1992 com un moment de màxim perill: l'obertura total del mercat europeu pot significar per a ells llançar la tovallola en l'intent d'aconseguir una economia equilibrada i controlada pels mateixos corsos. Ara per ara, l'economia corsa té uns trets colonials molt accentuats: depèn totalment de França, no hi ha quasi cap indústria, l'agricultura és de monocultiu, i el turisme, incontrolat i massiu. L'any 1992, segons els nacionalistes, la insularitat esdevindrà un escull insuperable per competir amb els productes continentals. Per això, els comentaris en els debats anaven dirigits cap a la situació privilegiada de les Canàries dins la CEE i també cap a la resta d'illes europees: Sardenya, Sicília, les Balears, les Illes del Bàltic, etc.

L'Assemblea Regional de Còrsega és considerada inoperant pels nacionalistes. Té capacitat per subvencionar i promoure activitats, però la seva autoritat sobre els afers corsos és limitada. Un exemple clar va ser-ne la petició a la companyia de transports marítims, l'SNCM, perquè bategés un dels seus vaixells nous amb el nom d'una resistent corsa de la guerra. La companyia va fer cas omís de la proposta i el va batejar «Ille de Beauté» (Illa de la Bella, el nom «turístic» de Còrsega).

La mateixa existència de dos departaments a l'illa, amb dos Consells Generals que tenen tantes o més competències que el govern autònom, fan del tot ineficaç l'Assemblea, que encara discuteix —cinc anys després de les primeres eleccions— quina ha de ser-ne la seu definitiva. Aquest sembla el tema més debatut pels corsos, vistes les planes que hi dediquen els dos diaris locals: *Nice-Matin* i *Le Provençal*, tots dos editats al continent i de clara tendència pro-francesa. Els nacionalistes proposen que l'Assemblea s'allotgi en un antic hotel de Corti, al centre de l'illa, mentre que la majoria de dretes vol continuar a Ajaccio, al sud i per tant, allunyada de tot el nord, molt més poblat. Ajaccio és, a més, la ciutat imperial de Napoleó Bonaparte, l'única de tot l'Estat francès que té encara un partit bonapartista amb força seguidors.

El govern de Jacques Chirac ha vist com se li tallava la treua concedida al gabinet socialista.

nen suport en convocatòries puntuals. En les últimes eleccions regionals, el 1986, van participar en una llista comuna i van obtenir sis diputats, tres de cada organització, que formen grup parlamentari conjunt en una Assemblea de seixanta-un membres. A l'última manifestació important dels independentistes, que va aplegar unes 8.000 persones el 25 de juliol a Ajaccio, l'UPC no convocava, però hi donava suport.

El 26 de juliol, a Col de Vizzanova, a mig camí entre Bastia i Ajaccio, la UPC celebrava la seva assemblea general anual. En la resolució aprovada, destaca la crida a una política d'unió amb els altres nacionalsites. El document acaba dient: «Tot deixant als militants de la lluita d'alliberament nacional la responsabilitat de la seva elecció, la UPC afirma la seva solidaritat total envers els patriotes corsos empresonats, com també envers totes les víctimes de la repressió menada per un estat, els comportaments del qual, a Còrsega, són per natura antidemocràtics».

De la seva banda, Unità Naziunalista celebrava a Corti, capital històrica de l'illa —durant els pocs anys que fou independent, al segle XVIII—, el primer

sindicats: de treballadors, d'agricultors, de comerciants i artesans, d'estudiants, de mestres, etc. Finalment, dins d'Unità figura l'associació Aiuta e Solidarietà, hereva d'A Riscosa, també dissolta pel govern francès, que ofereix sosteniment moral i financer als detinguts polítics corsos i a les famílies.

Actualment hi ha uns quaranta presos corsos repartits per diferents presons franceses, inclosos dins règims penitenciaris molts forts. Alguns d'ells encara no han estat jutjats, com és el cas de **Felice Tomasi**, acusat de diversos assassinats, que porta quatre anys de presó condicional a l'espera de judici. Un altre cas que aixeca la indignació dels corsos és el del capellà de Meresaglia, el pare **Mondoloni**, detingut arran de les protestes nacionalistes contra la visita de **Carles Pasqua**, el mes de juny. Segons denuncien els nacionalistes, **Mondoloni** està aïllat i sol en una cel·la, no el deixen rebre visites i se li ha prohibit de dir missa.

Les Jornades d'Unità van comptar amb la presència de delegacions estrangeres. Destacaven la dels guadalupencs, la dels kanacs i la dels bascos. La dels Països Catalans era encapçalada per **Carles Riera** (Crida a la Soli-